

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti

«TƏSDİQ EDİRƏM»

Tədrisin təşkili və təlimi
texnologiyaları üzrə prorektor v.i.c:

dos. Zaur Məmmədov
"16" 01 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050103 – İngilis dili müəllimliyi A,B

Fakültə: Filologiya və İbtidai Təhsil

Kafedra: Riyaziyyat və informatika

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Təhsildə İKT (Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi, TEM 05.04.2005, pr. № 17.)

Kodu: IF-B08

Tədris ili: II (2024-2025)

Semestr: IV

Tədris yükü: Cəmi 105 , Auditoriya saati 45 saat məşğələ

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 5 kredit

Auditoriya №:

Saat: I gün III-IV saat, IV gün IV saat

Məsləhət günləri və saati: I gün 10⁰⁰-da

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: m.Məmmədova Aytən Rəşadət qızı

E-mail ünvanı: aytenmemmedova689@gmail.com

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhər, Z.Tağıyev küçəsi 118 LDU-nin 3 saylı tədris korpusu

III. Təvsiyyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

1. V.B.Müslümov, Ə.Ə.Əliyev, S.B.Həbibullayev, Y.B.Sərdarov: İnformatika. Bakı-2015, TQDK.
2. S.B.Həbibullayev, T.İ.İbrahimzadə: İnformatika. Bakı, 2009 (LDU Elmi Kitabxanasında).
3. Y.Abbasov və başqaları: İnformatika və kompüterləşmənin əsasları, Bakı-2006, MSV.
4. Z.T. Məhərrəmov: Alqoritm və onun təsvir üsulları. Metodik göstərişlər. Bakı, 2006.
5. S.Q.Kərimov: İnformasiya sistemləri. "Elm" nəşriyyatı, Bakı, 2008
6. A.Həsərov, G.Çəndirli və başqaları: Tədrisdə İKT-dən istifadə metodikası. Bakı, 2019
7. Ənvər Şahqubadbəyli: Təhsildə İKT (mühazirə mətnləri)
8. Ənvər Şahqubadbəyli: İnformatika və Təhsildə İKT (mühazirə mətnləri)

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən orta məktəbdə tədris olunan informatikanı bilmək vacibdir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur

VI. Fənnin təsviri və məqsədi:

Bu gün informasiya cəmiyyətinə keçid şəraitində Azərbaycan təhsil sisteminin qarşısında duran ən əsas vəzifələrdən biri kimi innovasiya texnologiyalarını dərinlən bilən, onları öz işinə tətbiq etməyi bacaran və yeni iqtisadi münasibətlər şəraitində əmək bazarının tələblərini ödəyəcək mürəkkəb iqtisadi münasibətlər şəraitində rəqabətə davamlı kadrların – şəxsiyyətlərin yetişdirilməsidir. Bu vəzifələr "yeni insan"ın aşağıda göstərilən keyfiyyətlərə yiyələnməsini zəruri edir:

- Müstəqil və qrup şəklində fəaliyyət göstərmək bacarıqlarına yiyələnmək;
- Zəruri informasiyanı axtarır tapmaq və ondan sistemləşdirilmiş formada istifadə etmək;
- İnformasiyanı sürətlə və keyfiyyətlə emal etmək və nəticələrin nümayiş olunmasını təmin etmək;
- Mürəkkəb məsələlərin, xüsusilə də qeyri-standart məsələlərin həllində dəqiq və məsuliyyətli qərarlar vermək; və s.

Bu və ya digər məqsədlərə çatmaq üçün informasiya və informasiya texnologiyalarının fundamental anlayışlarını mənimsəmək vacibdir. İnformatika kursunun tədrisində ən əsas məqsəd də məhz öyrənmələri

informasiya texnologiyalarının nəzəri əsasları ilə tanış etmək, onlara avtomatlaşdırılmış informasiya sistemlərindən istifadə vərdişlərini aşılamaqdır.

Beləliklə, informatika fənninin tədrisində məqsəd:

- Müxtəlif təbiətli sistemlərdə informasiya proseslərinin rolunu müəyyənləşdirmək üçün baza biliklərinin formalaşdırılmasına nail olmaq
- Müxtəlif informasiya mənbələri ilə işləmək bacarığına yiyələnmək, informasiyanı dəyərləndirmək və çeşidləmək, informasiya texnologiyalarından istifadə vərdişlərinə yiyələnmək;
- Həyati və spesifik problemlərin həllində informasiya texnologiyalarından istifadə imkanlarını öyrənmək və onları tətbiq etmək;
- Informasiya texnologiyalarını, xüsusilə də kompüterləri, onların arxitekturasını və iş prinsipini, eləcə də müasir kompüterlərin proqram mühitlərini və tətbiqi proqramları öyrənmək, onları iş prosesinə tətbiq etmək və s.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzəz alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar və həm də laboratoriya varsa, onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq, fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal - tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal - tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal - tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal - tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal - tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal - tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal - tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal - tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal - tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal - suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir göröləcəkdir.

X. Təqvim mövzu planı: seminar 45 saat. Cəmi: 45 saat

№	Seminar	saat	Tarix
1	Mövzu № 1 .Giriş. İnformasiya anlayışı, informasiyanın xassələri və ölçü vahidləri. Plan:		

	1. İnformatika elminin əsas anlayışları. İnformasiya və onun xassələri. 2. İnformatika elminin tərkib hissələri: Hard Ware, Soft Ware, Brain Ware. 3. Fayl və qovluq anlayışları. 4. İnformasiyanın ölçü vahidləri.	2	
2	Mövzu № 2 .Fərdi kompüterlərin yaranma tarixi və inkişaf mərhələləri Plan: 1. Kompüterlərin yaranma və inkişaf tarixi. 2. Fərdi kompüterlərin arxitekturası. 3. Fərdi kompüterlərin əsas və əlavə qurğuları.	4	
3	Mövzu № 4. Müasir kompüterlərin proqram təminatı. Proqram təminatının komponentləri. Plan: 1. Müasir kompüter proqramlarının kateqoriyaları və funksional imkanlarına görə təsnifatı. 2. Sistem proqramları, onların təyinatı və təsnifatı. 3. Tətbiqi proqramlar və onların təsnifatı. 4. Instrumental proqramlar.	4	
4	Mövzu № 5.Alqoritm anlayışı Plan: 1. Alqoritmlərin xassələri. 2. Alqoritmlərin təsvir üsulları . 3. Alqoritmlərin tipləri.	2	
5	Mövzu № 6.Windows əməliyyat sistemi Plan: 1. MS Windows əməliyyat sisteminin interfeysi. 2. MS Windows-da fayl və qovluqlarla iş. 3. MS Windows əməliyyatlar sisteminin əsas menyusu. 4. MS Windows əməliyyat sisteminin idarəetmə paneli.	4	
6	Mövzu № 7. Microsoft Office proqram paketi Plan: 1. MS Office proqram paketinin komponentləri. 2. MS Word mətn redaktorunun əsas anlayışları.	2	
7	Mövzu № 8. MS Excel cədvəl prosessoru və onun elementləri Plan: 1. Sadə cədvəllərin tərtibi və hesablamaların aparılması qaydaları. 2. Funksiyalardan istifadə, qrafik və diqramların qurulması.	4	
8	Mövzu № 9. MS Power Point proqramı; Plan: 1. MS PowerPoint elektron təqdimat proqramı, onun ümumi interfeysi. 2. Menyü sətrinin sahələri və əmrləri, alətlər panelinin əsas elementləri.	2	
9	Mövzu № 10.Verilənlər bazası və onların idarəetmə sistemləri (VBİS). Plan: 1. VBİS-layihələndirilməsi üsulları. 2. VBİS-də bazanın yaradılması və idarə olunması.	2	
10	Mövzu № 11. Kompüter qrafikası və onun əsasları. Plan 1. Qrafik redaktorlar və onların təsnifatı. 2. Rastr qrafikası və onun xüsusiyyətləri. 3. Vektor qrafikası və onun xüsusiyyətləri. 4. Fraktal qrafika və onun xüsusiyyətləri.	2	
11	Mövzu № 12.Kompüter şəbəkələri Plan: 1. Şəbəkənin ümumi anlayışları. 2. Lokal və global şəbəkələr.	2	

	3. Şəbəkə topologiyaları.		
12	Mövzu № 13. İnternetdə informasiya mübadiləsi Plan: 1. İnternetin xidmət sahələri, istifadə məqsədləri. 2. İnternet protokolları. 3. Domenlər.	2	
13	Mövzu № 14. Giriş. Təhsildə İKT kursunun predmeti. Plan: 1. İKT-nin təhsilə tətbiqində əsas məqsədlər. 2. İKT-nin təhsilə tətbiqində əsas vəzifələr. 3. İnformasiya cəmiyyətinin yaranmasında İKT-nin rolu. 4. Təhsil sisteminin informasiya cəmiyyətinin tələblərinə uyğunlaşdırılmasında Dövlət proqramları və tədbirləri.	4	
14	Mövzu № 16. Təhsil yönümlü proqram təminatı. Elektron və multimedia tədris vasitələri və onların təsnifatı Plan: 1. Təhsil yönümlü kompüter proqramları, onların təsnifatı, yaradılmasına və tətbiqinə qoyulan tələblər. 2. Elektron və multimedia tədris vasitələrinin təsnifatı və hazırlanmasına qoyulan tələblər. 3. Elektron və multimedia tədris vasitələrindən istifadənin metod və prinsipləri.	2	
15	Mövzu № 17. Distant təhsil texnologiyası və onun tətbiq xüsusiyyətləri Plan: 1. Distant təhsilin xüsusiyyətləri. 2. Distant təhsilin xarakteristikalarına. 4. Web 2.0 alətləri və onlardan təhsildə istifadə. 5. Google alətləri və tədrisin təşkilində onlardan istifadə. 6. Kahoot.it interaktiv tədris sistemi və tədrisin təşkilində ondan istifadə.	4	
16	Mövzu № 19. Elektron Təhsil Sistemləri (ETS) və onların struktur quruluşu. 1. Elektron Təhsil Sistemləri, onların xüsusiyyətləri və yaradılması prinsipləri. 2. Elektron Təhsil Sistemlərinə keçid mərhələləri və onların tətbiqinə qoyulan əsas tələblər. 3. Elektron Təhsil Sistemlərinin kompleks alt sistemləri və onların təyinatı.	2	
17	Mövzu № 21. Süni intellekt, intellektual və ekspert təlim sistemləri. Plan: 1. Bilik anlayışı, biliklərin xüsusiyyətləri, təsviri və təsnifatı. 2. Süni intellekt anlayışı. 3. İntellektual təlim sistemləri. 4. Ekspert təlim sistemlərinin işlənmə texnologiyası və onların arxitekturası.	1	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

- təhsildə istifadə olunan İKT avadanlığında praktik iş,
- təhsil yönümlü proqram vəsaitlərindən istifadə,
- kompüter şəbəkələrində tədrisin praktik təşkili,
- şəbəkədə audio-video konfransların təşkili,
- proqramlaşdırma sistemlərində təhsil yönümlü əlavələrin hazırlanması,
- təhsildə elektron sənəd dövriyyəsinin aparılması,
- distant təhsil texnologiyasının mənimsənilməsi və tətbiqi, vərdişlərinin tələbələrə mənimsədilməsi.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri.

- İKT-nin tədrisə tətbiqi ilə bağlı qanunların və metodların məntiqini öyrənmək;
 - İKT-nin tədrisin idarə edilməsində əsas vasitələrdən biri kimi xüsusiyyətlərinin dərk edilib öyrənilməsi;
 - İKT-nin tədrisə tətbiqinin ümumi əsaslarının tədqiqatını aparmaq;
- Öyrənən tanış olur:

İKT-nin tədrisə tətbiqində məqsəd və vəzifələr; İKT-nin tədrisə tətbiqinin əlamət və prinsipləri ilə; İKT-nin tədrisə tətbiqi vəziyyətinin və bu prosesin inkişaf templəri və qanunauyğunluqlarının öyrənilməsi və qiymətləndirilməsi ilə.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. Kollokvium sualları:

I. Kollokvium üzrə suallar:

1. İnformasiya anlayışı, informasiyanın xassələri.
2. Fayl və qovluq anlayışları. İnformasiyanın ölçü vahidləri.
3. Kompüterlərin yaranma və inkişaf tarixi.
4. Fərdi kompüterlərin arxitekturası, əsas və əlavə qurğuları.
5. Müasir kompüter proqramlarının kateqoriyaları və funksional imkanlarına görə təsnifatı.
6. Sistem proqramları, onların təyinatı və təsnifatı.
7. Alqoritmlər, onların təsvir üsulları, xassələri və növləri .
8. MS Windows əməliyyat sisteminin interfeysi və əsas menyusu.
9. MS Windows əməliyyat sisteminin idarəetmə paneli.
10. MS Office proqram paketinin komponentləri.

II. Kollokvium üzrə suallar:

1. MS Excel cədvəl prosessorunda sadə cədvəllərin tərtibi və hesablamaların aparılması qaydaları.
2. MS Excel cədvəl prosessorunda funksiyalardan istifadə, qrafik və dioqramların qurulması.
3. MS Power Point elektron təqdimat proqramı, onun ümumi interfeysi.
4. Verilənlər bazası və onların idarəetmə sistemləri (VBİS).
5. Qrafik redaktorlar və onların təsnifatı. Rast, Vektor, Fraktal qrafiklər.
6. Kompüter şəbəkələri haqqında ümumi məlumat.
7. İnternetdə informasiya mübadiləsi.
8. Təhsil sisteminin informasiya cəmiyyətinin tələblərinə uyğunlaşdırılmasında Dövlət proqramları və tədbirləri.
9. İKT-nin təhsilə tətbiqində əsas məqsəd və vəzifələr.
10. Təhsil yönümlü kompüter proqramları, onların təsnifatı, yaradılmasına və tətbiqinə qoyulan tələblər.

XV. İmtahan sualları:

1. İnformasiya anlayışı, informasiyanın xassələri və ölçü vahidləri.
2. İnformatika elminin tərkib hissələri: Hard Ware, Soft Ware, Brain Ware. Fayl və qovluq anlayışları.
3. Kompüterlərin yaranma və inkişaf tarixi.
4. Fərdi kompüterlərin arxitekturası. Əsas və əlavə qurğuları.
5. Sistem proqramları, onların təyinatı və təsnifatı.
6. Tətbiqi proqramlar və onların təsnifatı. Instrumental proqramlar.
7. Alqoritmlər, onların təsvir üsulları, xassələri və növləri .
8. MS Windows əməliyyat sisteminin interfeysi, əsas menyusu.
9. MS Windows əməliyyat sisteminin idarəetmə paneli.
10. MS Office proqram paketinin komponentləri.
11. MS Word mətn redaktorunun əsas anlayışları.
12. MS Excel-də Sadə cədvəllərin tərtibi və hesablamaların aparılması qaydaları.
13. MS Excel-de funksiyalardan istifadə, qrafik və dioqramların qurulması.
14. MS Power Point elektron təqdimat proqramı, onun ümumi interfeysi.
15. MS Power Point menyu sətrinin sahələri və əməlləri, alətlər panelinin əsas elementləri.
16. Verilənlər bazası və onların idarəetmə sistemləri (VBİS).
17. Kompüter qrafikası və onun əsasları.
18. Qrafik redaktorlar və onların təsnifatı. Rast, Vektor, Fraktal qrafiklər.
19. Kompüter şəbəkələri haqqında ümumi məlumat.
20. Lokal kompüter şəbəkələrinin növləri, topologiyaları.

21. Internetdə informasiya mübadiləsi.
22. Təhsil sisteminin informasiya cəmiyyətinin tələblərinə uyğunlaşdırılmasında Dövlət proqramları və tədbirləri.
23. İKT-nin təhsilə tətbiqində əsas məqsəd və vəzifələr.
24. Təhsil yönümlü kompüter proqramları, onların təsnifatı, yaradılmasına və tətbiqinə qoyulan tələblər.
25. Elektron və multimedia tədris vasitələrindən istifadənin metod və prinsipləri.
26. Distant təhsil texnologiyası və onun tətbiq xüsusiyyətləri və xarakteristikaları.
27. Web 2.0, Google alətləri və onlardan təhsildə istifadə.
28. Elektron Təhsil Sistemlərinə keçid mərhələləri və onların tətbiqinə qoyulan əsas tələblər.
29. Elektron Təhsil Sistemlərinin kompleks alt sistemləri və onların təyinatı.
30. Süni intellekt, intellektual və ekspert təlim sistemləri.

“Təhsildə İKT” fənninin sillabusu “050103-İngilis dili müəllimliyi” ixtisasının tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus «Riyaziyyat və informatika» kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir
(16 yanvar 2025-ci il, protokol № 06)

Fənn müəllimi:

m.A.R.Məmmədova

Kafedra müdiri:

dos.N.C.Paşayev